

پالایش بازار از گوشی‌های تلفن همراه قاچاق | جزئیات اجرای طرح رجیستری موبایل

براساس اعلام وزارتخانه‌های صنعت و ارتباطات و ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، سرانجام اجرای طرح رجیستری (کددار کردن) گوشی‌های تلفن همراه از ۲۸ مهرماه امسال اجرایی خواهد شد.

علی ابراهیمی: براساس اعلام وزارتخانه‌های صنعت و ارتباطات و ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، سرانجام اجرای طرح رجیستری (کددار کردن) گوشی‌های تلفن همراه از ۲۸ مهرماه امسال اجرایی خواهد شد.

در گفت‌وگو با حمیدرضا دهقانی‌زادگان، مدیرکل فناوری اطلاعات و ارتباطات ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز از جزئیات اجرای این طرح و سرنوشت گوشی‌های تلفن همراه قاچاق پرسیده‌ام که می‌خوانید.

اجرای طرح رجیستری گوشی تلفن همراه در چه مرحله‌ای است و با اجرای این طرح چه اتفاقی در بازار گوشی تلفن همراه خواهد افتاد؟

اجرای طرح رجیستری گوشی تلفن همراه برای گوشی‌های مورد استفاده کاربران از حدود یک سال و نیم پیش کلید خورده و اکنون حدود ۷۰ میلیون گوشی تلفن همراه در اختیار مردم رجیستر شده است اما اجرای سراسری این طرح از ۲۸ مهرماه امسال و به صورت تدریجی در تمام کشور آغاز خواهد شد. با اجرای طرح رجیستری خرید برخی مدل‌ها و برندهای گوشی تلفن همراه نیازمند رعایت نکاتی است که متعاقباً در مورد آن به مردم اطلاع‌رسانی خواهد شد.

شیوه اجرای این طرح چگونه خواهد بود و آیا اجرای همزمان آن در مورد همه برندها و انواع گوشی تلفن همراه یا اجرای منطقه‌ای آن مدنظر است؟

اجرای طرح رجیستری با انتخاب یک یا چند مدل گوشی تلفن همراه از برندهای مختلف و به صورت تدریجی آغاز خواهد شد؛ یعنی اینکه ممکن است از سامسونگ، اپل، سونی یا... یک یا دو گوشی در ابتدا مشمول طرح رجیستری شده و در ادامه به سایر مدل‌ها و برندهای مختلف تسری یابد. این موضوع شامل گوشی‌های تلفن همراه اپل که فاقد نمایندگی رسمی بوده و تنها برخی شرکت‌ها ارائه‌دهنده خدمات پس از فروش برای این نوع گوشی در کشورمان ثبت شده نیز می‌شود. این گوشی‌ها با پروتکل خاصی با شبکه بی‌سیم کشور ارتباط پیدا می‌کنند که در تعریف کد شناسه برای این نوع گوشی‌ها از این پروتکل‌ها استفاده می‌کنیم.

آیا انتخاب مدل‌های گوشی برای آغاز اجرای این طرح براساس سهم بازار یا ضوابط دیگری بوده است؟

انتخاب مدل‌های مشمول اجرای این طرح در مرحله نخست براساس ضوابط فنی که اجرا و پیاده شده است، خواهد بود؛ همان ضوابطی که برای اجرای این طرح دیده شده و هماهنگی لازم با همه دستگاه‌های اجرایی ذیربط از جمله اپراتورهای تلفن همراه در مورد آن صورت گرفته است.

علت اجرای تدریجی طرح رجیستری چیست؟

باید برخی ملاحظات در حوزه کسب و کار رعایت شود نمی‌توان با در نظر نگرفتن همه این ملاحظات اجحافی را در حق برخی از عرضه‌کنندگان گوشی تلفن همراه روا داشت، اجرای تدریجی این طرح را مدنظر قرار دادیم تا اینگونه افراد و صنوف نیز خود را با طرح رجیستری منطبق کنند.

با اجرای این طرح، رجیستری گوشی‌های تلفن همراه که توسط مسافران به کشور وارد می‌شود، چگونه خواهد بود؟

باید ببینیم که گوشی تلفن همراه توسط چه مسافری وارد می‌شود؛ این طرح برای گوشی تلفن همراه وارد شده توسط گردشگران، توریسم و درمانی و... به صورت متفاوت است؛ یعنی اشخاصی که با قصد گردشگری یا درمان وارد کشورمان می‌شوند به محض ورود به آنها اطلاع و رسانی شده و گوشی تلفن همراه و شان در این طرح فعال می‌شود.

گرچه در بسیاری از موارد با استفاده از بانک اطلاعاتی موجود این نوع گوشی‌ها بدون اینکه کاربران آنها مطلع شوند، مشمول رجیستری خواهد شد اما در صورت ضرورت و بروز مشکل، سیستم در مورد نحوه رجیستری به آنها پیام خواهد داد. این موضوع بستگی به آن دارد که قصد مسافر از سفر و مدت اقامتش در کشورمان چقدر باشد و نوع سیم‌کارت مورد استفاده او داخلی، خارجی و... باشد. شرایط مختلف در چارچوب این طرح برای این گونه موارد پیش‌بینی شده که اجرای آن متفاوت خواهد بود.

منظور گوشی‌های تلفن همراهی است که توسط مسافران ایرانی وارد می‌شود؛ رجیستری این گوشی‌ها چگونه خواهد بود؟

بر اساس ماده 136 آیین‌نامه اجرایی ماده 119 قانون امور گمرکی افرادی که گوشی تلفن همراه با قیمت بیش از 80 دلار به کشور وارد کنند باید ورود این گونه گوشی‌ها را در گمرکات اعلام کنند و این گوشی‌ها پس از پرداخت حقوق و سود بازرگانی مصوب قانونی در گمرکات کشور، رجیستر خواهد شد. همچنین بعد از اجرای این طرح نحوه استفاده کاربران از گوشی‌های وارداتی با سیم‌کارت‌های ایرانی و سیم‌کارت‌های خارجی، سیم‌کارت داخلی، دیتا و... در اجرای رجیستری مؤثر است. بنابر نوع سیم‌کارت و موارد استفاده این نوع گوشی‌ها سیستم پیام‌های متفاوتی را به کاربران برای رجیستری ارسال خواهد کرد.

با اجرای این طرح سرنوشت گوشی‌های تلفن همراه موجود در انبارها و سطح بازار که بخش زیادی از آن به صورت قاچاق وارد کشور شده، چه خواهد شد؟

در راستای اجرای این طرح و از حدود یک سال و نیم قبل گمرک ایران مشغول دریافت IMEI (شماره سریال) گوشی‌های وارداتی توسط واردکنندگان بوده است. با این روند نباید گوشی تلفن همراهی در بازار وجود داشته باشد که در بانک اطلاعاتی گمرک ثبت نشده باشد. این گونه گوشی‌ها قاچاق بوده و رجیستر نمی‌شود.

یعنی اینکه امکان رجیستری و استفاده از حجم بالای گوشی‌های قاچاق موجود در بازار وجود نخواهد داشت؟

در صورتی که گوشی تلفن همراه به صورت قاچاق وارد کشور شده باشد یا از یک سال و نیم پیش شماره سریال آن در گمرکات ثبت نشده باشد و جزو برندهای مشمول طرح رجیستری نباشد، غیرقابل استفاده خواهد بود.

این احتمال وجود دارد که عرضه گوشی‌های قاچاق غیرقابل رجیستری به مشتریان موجب ایجاد مشکلاتی برای آنها و کشمکش در بازار گوشی تلفن همراه شود؟

در این زمینه به خریداران گوشی تلفن همراه اطلاع‌رسانی خواهد شد و مشتریان باید به محض خرید گوشی تلفن همراه با وارد کردن سیم‌کارت از رجیستر شدن و قانونی بودن واردات آن مطلع شوند. این الزام برای فروشندگان گوشی تلفن همراه نیز وجود خواهد داشت.

پیش از این برخی مشکلات فنی موجب تأخیر طرح رجیستری شده بود. آیا این مشکلات مرتفع شده است؟

تاکنون 60 میلیون خط گوشی تلفن همراه زیر بار طرح رجیستری رفته است، بعد از انجام آزمایش لازم این طرح اجرایی خواهد شد و هیچ مشکل فنی برای اجرای این طرح وجود ندارد. این طرح از پایان مهرماه آغاز خواهد شد و با اجرای تدریجی در مورد گوشی‌های تلفن همراه به سایر تجهیزات ارتباطی با قابلیت نصب سیم‌کارت مانند تبلت و... ادامه خواهد یافت. مبارزه با قاچاق کالا یک وجه اجرایی طرح رجیستری است اما وجه دیگر آن بسترسازی برای اجرایی شدن اینترنت اشیا است.

تفاوت کدشناسه وزارت صنعت با رجیستری گوشی همراه چیست؟

وزارت صنعت هم‌اکنون نیز در حال آموزش واردکنندگان و تولیدکنندگان در مورد ارائه کدشناسه است. وزارتخانه‌های صمت و ارتباطات و فناوری اطلاعات از 3 سال پیش کارگروهی فنی تشکیل داده‌اند که این کارگروه به صورت گام به گام ارائه کدشناسه و اجرای طرح رجیستری را دنبال می‌کند. در واقع کد رجیستری ترکیبی از کدهای شناسه ارائه شده وزارت صنعت و کدهای ارائه شده وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات خواهد بود و این 2 طرح منافاتی با یکدیگر ندارند.

وضعیت گوشی‌های تلفن همراه در اختیار مشترکان چگونه خواهد بود. آیا این گوشی‌ها باید رجیستر شوند؟

مردم هیچ نگرانی برای استفاده از گوشی‌های تلفن همراه خود با اجرای طرح رجیستری نداشته باشند و این گوشی‌ها از قبل رجیستر شده است. اکنون نزدیک به 87 میلیون مشترک فعال تلفن همراه داریم که گوشی‌های آنها از قبل رجیستر شده است. همچنین سایر گوشی‌های تلفن همراه در اختیار مشترکانی که قبلاً با سیم‌کارت کنونی (در دوره رویت رجیستری) استفاده شده، رجیستر می‌شوند. در واقع فعال شدن گوشی‌های تلفن همراه در چارچوب طرح رجیستری بر مبنای آخرین بازه‌های خواهد بود که از دیتابیس اپراتورهای تلفن همراه دریافت شده است. که این دیتاها به‌طور مداوم دریافت و به‌روز می‌شوند.

به نظر شما سهم گوشی‌های قاچاق از بازار کشورمان چه میزان است؟

اکنون بیش از 90 درصد گوشی‌هایی که به بازار کشورمان وارد می‌شود، قاچاق است که سالانه بین 10 تا 11 میلیون گوشی تلفن همراه را شامل می‌شود که اگر به‌طور میانگین قیمت هر گوشی را بین 130 تا 165 دلار در نظر بگیریم ارزش این بازار حدود 1.8 میلیارد دلار خواهد بود. در واقع نیاز سالانه بازار کشور به گوشی تلفن همراه بین 12 تا 14 میلیون است که حدود یک میلیون از محل تولید داخل و 2 میلیون به‌صورت واردات رسمی و بقیه به شکل قاچاق تأمین می‌شود.